

Борисюк О.В. Скрипчук Марія Іванівна, Мірченко Станіслав Олесьович
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН В
БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ / Розвиток банківських послуг та інновацій в
цифровій економіці : матеріали наук.-практ. інтерн. конф. студ. аспір. і молод.
вчених. Київ, 14 квітня 2019 р. / [Л.О. Примостка, І.Б. Охрименко, А.В.
Нікітін]. – К. : КНЕУ, 2019. с.139-142.

Скрипчук Марія Іванівна, Мірченко Станіслав Олегович
студенти II-го курсу, спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки

Борисюк Олена Володимирівна

к. е. н., доцент Східноєвропейського національного університету ім.

Лесі

Українки

УДК 351.822

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ

Постановка проблеми. На сьогоднішній день банки мають змогу перенести головні операційні та фінансові системи, а також системи оцінки ризиків на нову платформу колективної роботи з даними на базі Блокчейн. Це дозволить їм серйозно спростити взаємодію з клієнтами, відмовившись від великої кількості діючих процесів і елементів інформаційної інфраструктури. Однак навіть незважаючи на те, що досягнення таких кінцевих результатів займе час і вимагатиме ретельного опрацювання, перспективи значного зниження витрат та підвищення ефективності будуть надалі стимулювати інтерес до технології і її фінансування.

Метою даного дослідження є розкриття особливостей й необхідності запровадження технології Блокчейн в банківському секторі і висвітлення його впливу на фундаментальні показники витрат.

Обґрунтування отриманих результатів. Перевірка і узгодження даних (реконсиляція) лежить в основі більшості бізнес-моделей. Проте в силу того, що кожен банк підтримує актуальність даних в своїх системах, багато процесів протікають повільно і неефективно через потребу постійного двостороннього обміну даними між різними сторонами для вирішення тих чи інших завдань. Блокчейн може замінити численні і послідовні моделі узгодження даних, запропонувавши більш ефективний і цілісний підхід, в рамках якого реконсиляцію стає невід'ємною частиною загального процесу обробки транзакцій.

Окремі елементи Блокчейн, такі як криптографічні хеш-кодування, розподілені бази даних і побудова консенсусу, самі по собі не нові. Однак їх поєднання створює дуже ефективну нову форму передачі даних і активів, здатну усунути потребу в посередниках, сторонніх центральних органах і дорогих процесах реконсиляції.

Тож не дивно, що з урахуванням прогнозованої істотної економії, практика фінансування Блокчейн-проектів в банківському секторі набиратиме

обертів. За прогнозами, зробленими у вересні 2015 року незалежною дослідницькою організацією Aite Group, що спеціалізується на аналітиці в сфері фінансових послуг, передбачалося, що гравці ринку капіталів витратять на Блокчейн в 2016 році близько 125 мільйонів доларів. Всього дев'ять місяців по тому, незалежна галузева аналітична фірма Greenwich Associates в своєму дослідженні подвоїла цю суму більш ніж в 2 рази, спрогнозувавши загальний обсяг вкладень на рівні приблизно 280 млн доларів. Це говорить не просто про зростання інвестицій в Блокчейн з боку представників галузі, а й про те, що оцінювати темпи даного зростання стає неможливим в силу постійного збільшення його темпів [1, с. 97].

За даними проведеного аналізу по більш як 50 пунктах операційних витрат, наданих McLagan, за допомогою унікальної моделі High Performance Investment Bank дозволив виділити чіткі індикатори. В якості короткої характеристики даної моделі можна виокремити такі приклади впливу Блокчейн на операційну ефективність в банківському секторі [2, с. 46]:

- 70% потенційне зниження витрат на основну фінансову звітність за рахунок оптимізації якості даних, прозорості та внутрішнього контролю;

1) 30-50% потенційного зменшення обсягів витрат на відповідність вимогам нормативно-правового регулювання, підвищенню прозорості та простоті перевірки фінансових транзакцій;

2) 50% потенційне зниження витрат на централізовану діяльність та оформлення нових клієнтів завдяки поліпшеним механізмам цифрової ідентифікації особистості і спрощення спільного доступу до клієнтських даних для всіх учасників процесу;

3) 50% потенційне зниження витрат на бізнес-операції, а саме діяльність фахівців підтримки і контролю операцій, кліринг і взаєморозрахунки, можуть бути повністю або частково автоматизовані за рахунок зниження потреби в таких ключових елементах, як звірка, підтвердження угод та аналіз помилкових операцій.

За даними результатів можна дійти до висновку про те, що в умовах сучасної структури витрат, банківські установи могли б заощадити 8 млрд доларів при поточному сукупному показнику витрат в 30 млрд доларів. Ця оцінка не включає в себе потенційні витрати і інвестиції на впровадження Блокчейн. Іншими словами, загальна економія для всіх 8 банків могла б скласти 27 відсотків.

Проте необхідно звернути увагу на певні особливості пов'язані з впровадженням технології Блокчейн [3]:

-мережевий ефект проявиться на розвинених ринках тільки до 2025 року;
-органи нормативно-правового регулювання дозволять практичне впровадження блокчейн-рішень і відмова від інфраструктури попереднього покоління. Після кредитної кризи 2008 року, регулятори навряд чи захочуть істотно скорочувати роль щодо нової і посиленою клірингової інфраструктури (автоматизована розрахункова палата, системи валових розрахунків у реальному часі, єдині контрагенти клірингу, центральні депозитарії) не будучи абсолютно впевнені, що блокчейн-мережі являють собою безпечну, захищену і стійку альтернативу.

- потрібно врахувати вплив витрат на утримання будівель і споруд;
- визначити відмінності між фіксованими і змінними витратами.

Ціла група статей витрат банківських установ піддалася впливу технології Блокчейн, тобто економія за ними склала приблизно 50%. Дотого ж експериментальні концепції і тести вказують саме на наявність передумов для подальшого збільшення показників економії за цими статтями до більш ніж 70%. Більше того щорічна економія витрат потенційно може скласти 38% від загальної суми або близько 12 млрд доларів. Взнявши середнє від цього значення і раніше знайдених 8 млрд доларів, ми отримуємо величину щорічної економії 10 млрд доларів [4].

Важливо відзначити, що в разі виникнення серйозних проблем або перешкод з боку регулятора, що ускладнюють широке поширення Блокчейн, ця економія може бути так і не досягнута.

Висновки. В кінцевому рахунку Блокчейн може зробити можливим відмову від великої кількості елементів сучасної операційної інфраструктури, якісно покращуючи ключові процеси і надаючи серйозний вплив на динаміку витрат банківської установи. Однак, ми не вважаємо Блокчейн панацеєю, здатною вирішити абсолютно всі проблеми сучасного банкінгу. У багатьох випадках, структури на основі традиційних баз даних або процесів здатні показати схожі результати без необхідності фінансувати розробку блокчейн-рішення і долати пов'язані з нею труднощі. Отже, банкам слід зосередити свою увагу на стратегіях, підходах щодо оптимізації робочої сили, центрів обробки та зберігання клієнтських даних, організації мережі і безпеки перед впровадженням технології Блокчейн.

Література:

1. Борисюк О.В. Нові вектори розвитку фінансового ринку України України в умовах цифрової економіки / О. В. Борисюк, М. Б. Дацюк-Томчук // Економічний часопис. №2 (18), 2019. с. 95-101.
2. Карлін М. І. Управління державними фінансами: [навч. посібн.] / М.І. Карлін, О.В. Борисюк. - Луцьк : ПП Іванюк , 2013. - 273 с.
3. Securities Services on Blockchain: The Disruption of the Custodian Banks? <https://mclagan.aon.com/investment-services/insights/articles/2017/Securities-Services-on-Blockchain-The-Disruption-of-the-Custodian-Banks>.
4. Banks Can Save \$27 Billion by 2030 With Blockchain Adoption [https://mclagan.aon.com/insights/news/2018/Banks-Can-Save-\\$27-Billion-by-2030-With-Blockchain-Adoption](https://mclagan.aon.com/insights/news/2018/Banks-Can-Save-$27-Billion-by-2030-With-Blockchain-Adoption).
5. Блокчейн в банкінге: анализ ценности технологии для инвестиционных банков <https://habr.com/ru/company/wirex/blog/400565>.